

Műleírás

Cím: A vizualitás szerepe a tanulásban / Történelemkönyv

Műfaj: Síkbeli művészet / Tervezőgrafika

Technika: Digitális

Méret, formátum: A4 Kiadvány

Készült: 2014.

Készítette: Gál Klaudia

Kutatásom célja

Tudományos munkám célja egy olyan 10. osztályos történelemkönyv létrehozása, mely következetesen alkalmaz egy vizuális rendszert.

További célom a projektem és kutatásom megismertetése egy szélesebb közönséggel. A célközönségem sokrétű, elsősorban a tanulók, akiknek a könyv szól, továbbá szüleik, tanáraik, a tankönyvírók és szerkesztők. Végző soron szeretném a köztudattal megismertetni kutatásom, mivel szükség van rá, hogy ezt a módszert minél több ember ismerje, ahhoz, hogy idővel hétköznapivá váljon.

Kutatásom tudományos alátámasztásához, szakirodalom felhasználásával dolgozat készül. Munkám végeredményét, a tankönyvet az elsődleges célközönséggel tesztelem le, alátámasztva állításaimat.

Kutatásom aktualitása

A tankönyveket mostanában rengeteg kritika éri, véleményem szerint azonban nem csak a tananyag szöveges megfogalmazását kifogásolhatnánk, hanem a tényt, hogy általános iskola alsó tagozata (vagy talán csak első és második osztály) után a vizualitásnak a tanulás szempontjából nem tulajdonítanak jelentőséget. A tankönyvszerkesztésben pedig legalább annyira fontosnak kellene lennie egy vizuális rendszer kiépítésének, mint például a szöveg a célközönség számára érthető megfogalmazásának.

A középiskolákban is segítséget jelent a tanulónak a megfelelően felépített vizuális rendszer, mellyel nemcsak a tanulók érdeklődését kelthetjük föl, de bizonyos esetekben akár a felére csökkenthetjük a tanulás idejét, úgy, hogy a tanulás minősége nem romlik, sőt akár hosszabb távra is szólhat.

A vizuális típusú tanuló

A vizuális típus a leggyakoribb a tanulók között. Mikor szöveget olvasnak, majd ezt felidéznek, sűrűn előfordul, hogy a felidézett részlet helyét meg tudják határozni az általuk olvasott oldalpáron belül. Emlékeznek a képekre, a bekezdésekre, a színekre, és ezek egymáshoz való viszonyára.

Gyakran az ilyen típusok ismerik saját tanulási módszereiket, és tanuláshoz saját jegyzeteket készítenek, színekkel könnyítik meg a tananyagok közti orientációt, ám előfordul, hogy nem ismerik fel a vizuális tanulásban rejlő lehetőségeket, vagy csak

nem veszik a fáradságot saját rendszer létrehozásához, és kiaknázatlanul hagyják a képességüket.

A könyv

A könyv eredetijét a miskolci Ávasi Gimnázium két tanára írta, Figeczkiné Szabó Mónika és Fazekas Krisztina, angol két tanítási nyelvű osztályba járó 10. osztályos tanulók részére 2008-ban. A könyv szöveges anyagát kutatásomhoz rendelkezésemre bocsájtották.

E könyv szövegének felhasználásával készítettem el demonstrációm, mely bemutatja milyen lehetőségeink vannak a tudás rögzítésének megsegítésére már a tankönyvek szintjén is.

Az általam készített könyv a 10. osztályos tanulóknak szól, azonban az ebben bemutatott rendszert alkalmazva mind a 4 évfolyam könyve átdolgozható, sőt ez a vizualitásra épülő rendszer minden tankönyvben alkalmazható, legyen szó akármilyen tárgyról.

A fejezetek

A tankönyvben a fejezetek mind más-más szürke mintával vannak jelölve. A fejezeteken belül a leckék színei színsorrendet alkotnak, ezért fontos, hogy a fejezet megjelölésénél kerüljük a színek használatát. A fejezetek jelölését a tartalomjegyzéknél alkalmazzuk, valamint mikor új fejezet kezdődik, a lecke kezdőoldala előtt. A fejezet mintája egy egész oldalon megjelenik, később a fejezet további leckéinél csak egy keskeny sáv emlékeztet, melyik fejezetben járunk.

A leckék

Minden fejezeten belül a leckék színei színsorrendet alkotnak. Erre azért van szükség, mert a színsorrend segít megtartani a kronologitást felidézéskor.

A leckék vizuális rendszerének fontos eleme a szín. A lecke ezért is kezdődik egy dupla oldal színnel, ez az első benyomás ami ér minket mikor olvassuk a lecke címét. Ezen az oldalpáron található még a tananyag címe alatt néhány ikon a leckéből, figyelemfelkeltő céllal, valamint az oldalpár bal szélén egy keskeny sávban a fejezetet jelző minta.

Továbblapozva találkozunk a szöveggel, láthatjuk, hogy a szín itt is fontos szerepet játszik. Tudat alatt mindig jelen van az olvasó számára. Az oldalpár jobb oldalán húzódik egy keskeny sáv a lecke színével, ami lehetővé teszi a könnyebb és gyorsabb tájékozódást a könyvön belül. A szöveg mellett viszonylag sok hely van a lap szélén, itt kapnak helyet a piktogramok, ikonok, képek, a kiegészítő információk, valamint az olvasónak is teret ad a jegyzetelésre.

A lecke végén egy idővonal található, melyen a leckében tanult főbb események vannak megjelenítve ikon formában kronologikusan elrendezve, az előző és a következő lecke vonatkozásában.

A piktogramok, ikonok

Eddig is esett már szó róluk, a könyvön belüli vizuális rendszer fő részét képezik.

Az ember egy lecke átfutásakor leggyakrabban jobban emlékszik a képekre mint a szövegre. Ezért tartottam fontosnak minden főbb eseményt kiemelni, amely váz köré felépíthető a tananyag. A szövegben a főbb információk a lecke színével vannak kiemelve, a szöveg mellett pedig ezen adatok ikon, piktogram formában jelennek meg.

Egyéb felületek

Fontosnak tartom a könyv interaktív e-book formában való elkészítését, mely a tananyagon kívül ismétlő gyakorlatokat is tartalmaz.

A tanulókat továbbá kutatásra is szeretném ösztönözni, hiszen számukra az internet böngészése, az új oldalak, új információk felkutatása mindennapos. Ha egy tanuló érdeklődését felkelti egy téma, az e-book külső hivatkozásokat is tartalmaz, amikre ellátogatva bővítheti ismereteit az adott témában, kutathat, érdekességeket ismerhet meg.

Egy okostelefonos applikáció tervezése is a projektem részét képezi. Az alkalmazásban többek között gyakorlófeladatokat találunk, melyek az ikonok, piktogramok megtanulásához nyújtanak segítséget.